

LOVE IS NEVER BLIND

เรื่อง : อาทิตยา อาศิริวาท ภาพ : กฤตกร สุทธิกิตติบุตร

คงไม่แปลกนักสำหรับยุคสมัยนี้ที่เราจะเห็นคนรุ่นใหม่ลุกขึ้นมาทำอะไรดีๆ เพื่อสังคม แต่สำหรับบุคคลที่เราขอชวนคุณมารู้จักในสัปดาห์นี้ เรากลับได้เห็นว่าเธอมีความพิเศษที่คุณจะต้องทึ่งอย่างแน่นอน เพราะ **โยชิมิ โสรุจิ** คืออินจิโอสาวชาวญี่ปุ่นผู้ไม่เคยมองเห็นโลกใบนี้ด้วยตาของตัวเองมาตั้งแต่เกิด แต่ด้วยความรักในการอ่านหนังสือและเชื่อมั่นในพลังของการอ่าน เธอจึงมีความตั้งใจที่จะชวนคนไทยให้หันมาอ่านหนังสือมากขึ้น จนเป็นที่มาขององค์กรอิสระที่ชื่อว่า 'Always Reading Caravan' คาราวานหนอนหนังสือที่กำลังหมั่นพรวนดินและเติมปุ๋ยแห่งปัญญาให้แก่เด็กๆ ตามชนบทในขณะนี้

หากย้อนกลับไปมองตัวเอง สิ่งที่เราเห็นคือ... ชีวิตของเราอยู่กับหนังสือมาโดยตลอด ตอนยังอ่านหนังสือไม่ออกพ่อแม่ก็จะอ่านให้ฟัง พอโตขึ้นสามารถอ่านหนังสือได้เอง เราก็อ่านหนังสือมาตลอด จุดเริ่มต้นของความรักการอ่านของเราจึงมาจากครอบครัว ซึ่งเราคิดว่านี่เป็นความรับผิดชอบของผู้ใหญ่ทุกคน เพราะผู้ใหญ่มีความสำคัญในฐานะเป็นผู้เปิดประตูการอ่านให้แก่เด็ก

ความคิดเรื่องการทำงานเพื่อสังคมเริ่มต้นตั้งแต่สมัยเรียนอยู่ชั้น ม.6... เนื่องจากมีโอกาสไปเป็นนักเรียนแลกเปลี่ยนที่สหรัฐอเมริกา ทำให้เราได้เจอสังคมที่หลากหลาย รู้จักคนที่มีภูมิหลังหลายรูปแบบ ทั้งคนรวย คนจน ผู้ลี้ภัย เป็นต้น จึงหันกลับมาคิดว่าตัวเองโชคดี เพราะแม้จะเป็นคนตาบอด แต่เราก็มีโอกาสได้รับการศึกษาที่ดี สุดท้ายจึงมีความคิดว่าเราควรใช้ข้อได้เปรียบที่มีในการช่วยเหลือผู้อื่นอย่างที่เราเคยได้รับความช่วยเหลือมาก่อนเช่นกัน

งานเพื่อสังคมงานแรกที่ทำได้คือ... เป็นครูสอนภาษาญี่ปุ่นให้กับคนที่สนใจแต่ไม่มีเงินพอที่จะซื้อคอร์สเรียนภาษาญี่ปุ่น เพราะเราเชื่อว่าภาษาคืออาวุธที่ใช้ในการต่อสู้กับชีวิตที่ดีกว่าได้ และการศึกษายังเป็นเครื่องมือที่สามารถช่วยเหลือเราได้ตลอดชีวิต เพราะแม้ว่าใครจะทำร้ายหรือกลั่นแกล้งเราอย่างไร แต่การศึกษาเป็นสิ่งที่เขาเอาไปจากเราไม่ได้

จุดเริ่มต้นของโครงการคาราวานหนอนหนังสือคือ... เรามีโอกาสได้เจอ คุณ Sabriye Tenberken นักวิชาการชาวเยอรมันที่มาเป็นวิทยากรพิเศษที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เขาเป็นเจ้าของ International Institute for Social Entrepreneur ในประเทศอินเดีย ซึ่งสถาบันนี้จะสอนวิธีการบริหารองค์กรเพื่อสังคม ทั้งในรูปแบบบริษัทและองค์กรอิสระ ตอนที่เจอกันก็เล่าให้เขาฟังว่า เราอยากตั้งองค์กรเพื่อสังคมในประเทศไทยแต่ยังไม่รู้จะเริ่มได้อย่างไร เขาก็แนะนำให้เราไปเรียนในสถาบันของเขา และมีโอกาสเรียนที่นั่นจนจบและได้ทุนเพื่อก่อตั้งองค์กรเพื่อสังคมอย่างที่เขียนโครงการไว้เมื่อเรียนอยู่สุดท้ายโครงการ 'Always Reading Caravan' หรือ 'คาราวานหนอนหนังสือ' จึงก่อตั้งได้สำเร็จอย่างในปัจจุบัน

เราเชื่อว่าคนกลุ่มน้อยหรือคนที่มีความแตกต่างจากคนส่วนใหญ่สามารถเป็นผู้นำที่เข้มแข็งได้มากกว่าคนทั่วไป... อย่างเช่นคนที่ผ่านศึกสงครามหรือคนที่ผ่านเหตุการณ์ที่เลวร้ายมาก่อน เพราะคนเหล่านี้จะเข้าใจเหตุการณ์ต่างๆ ทั้งในจุดที่ดีที่สุดและจุดที่เลวร้ายที่สุด เขาก็มีมุมมองที่หลากหลายและรอบคอบมากกว่า เช่น ถ้าทำงานกลุ่มกันแล้วมีสมาชิกคนหนึ่งขาดประชุมบ่อย ผู้นำบางคนอาจหงุดหงิดว่าทำไมคนนี้ไม่ยอมมาทำงาน แต่ถ้าเป็นผู้นำที่เคยลำบากมาก่อนก็อาจนึกถึงกลุ่มมาครอบครัวของเขาอาจมีปัญหาได้ หรือในกรณีที่เราอุปสรรค ผู้นำที่เคยผ่านปัญหาหนักมาก่อนก็มักมีความอดทนมากกว่าหรือมองปัญหาที่เกิดขึ้นเล็กน้อยว่าผู้นำที่ไม่มีประสบการณ์ เป็นต้น

คำว่า 'รักการอ่าน' สำคัญมาก เพราะ... เราไม่ได้ต้องการส่งเสริมการอ่านเพียงอย่างเดียว แต่เราต้องการให้เด็กๆ รู้จักการอ่านอย่างสนุกและมีความสุขด้วย เพราะเด็กไทยส่วนใหญ่ไม่ชอบอ่านหนังสือเนื่องจากเขาคิดว่าการอ่านหนังสือคือหนังสือเรียนเพียงอย่างเดียว จึงไม่รู้ว่าการอ่านหนังสือประเภทอื่นก็น่าสนุกแค่ไหน ที่สำคัญยิ่งกว่านั้นคือ เราอยากให้เด็กทุกคนมีโอกาสในการเข้าถึงหนังสืออย่างเท่าเทียม และสุดท้ายเราอยากทำลายกำแพงระหว่างคนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มคนที่คนไทยชอบเรียกว่า 'ผู้ด้อยโอกาส' กับคนกลุ่มใหญ่หรือคนทั่วไปในสังคม

จากการได้คลุกคลีกับเด็กในเมืองและเด็กในชนบท ความแตกต่างที่เราเห็นคือ... ความต้องการของเด็กไม่เหมือนกัน อย่างเด็กบดดอยเขาอ่านหนังสือไม่ออก พูดภาษาไทยไม่ค่อยได้ เพราะไม่มีโรงเรียนสอนหนังสือ เขาจึงไม่ได้ประโยชน์จากหนังสือแม้ว่าเขาจะมีหนังสือก็ตาม ดังนั้น สิ่งที่เขาต้องการคือการศึกษา ส่วนเด็กในเมืองมีโรงเรียนครบทุกระดับชั้น สามารถอ่านหนังสือได้ หนังสือจึงสร้างประโยชน์แก่เขาได้ แต่บางครั้งเขาก็ยังมีหนังสือให้อ่านไม่เพียงพอ ดังนั้น สิ่งที่เขาต้องการคือหนังสือที่หลากหลายและจำนวนที่มากพอ เราจึงคิดว่าเรื่องการอ่านหนังสือออกกับอ่านหนังสือไม่ออกเป็นความแตกต่างที่ยิ่งใหญ่ที่สุด

สิ่งที่ได้รับจากการทำงานเพื่อสังคมคือ... ความสุข การที่เราสามารถเปลี่ยนชีวิตของคนคนหนึ่งให้ดีขึ้นได้คือกำลังใจที่ดีที่จะทำให้เราดำเนินชีวิตต่อไป ในอีกด้านหนึ่งเรารู้สึกว่าการทำงานด้านนี้มันสร้างความภูมิใจให้แก่เรา ซึ่งคนทั่วไปมักบอกว่า 'แม้ว่าเขาเป็นคนตาบอด แต่เขาก็ยังช่วยเหลือผู้อื่นได้' แต่สำหรับเราเราจะบอกตัวเองว่า 'เพราะว่าเขาเป็นคนตาบอด เราจึงมีโอกาสที่จะทำงานเพื่อสังคม' เพราะหากเราเกิดเป็นคนตาดี มองเห็นเหมือนคนปกติ เราก็อาจไม่มีเวลานึกถึงผู้อื่นหรือเข้าใจคนกลุ่มน้อยและอยากจะช่วยเหลือเขาเหมือนอย่างปัจจุบัน

บรรยากาศการอ่านหนังสือในประเทศญี่ปุ่นค่อนข้างแตกต่างกับประเทศไทย เพราะ... อันดับแรกเพราะทัศนคติของคนต่างกัน เช่น คนไทยมักมองว่าหนังสือคืออุปกรณ์การเรียน ถ้าหนังสือไม่มีสาระก็ไม่มีค่า ความหมาย ต่างจากคนญี่ปุ่นที่มองว่าหนังสือเป็นทุกสิ่งทุกอย่าง ให้ทั้งความรู้ และความบันเทิง อันดับสองคือโอกาสต่างกัน สำหรับคนญี่ปุ่น ถึงจะอยู่ในชนบทแค่ไหนเขาก็มีห้องสมุดให้เข้าไปอ่านและยืมได้ฟรี ไม่จำเป็นต้องเสียเงินเข้าไปในเมืองเพื่อซื้อหนังสือมาอ่านเหมือนคนไทย และสุดท้าย ราคาหนังสือในญี่ปุ่นถูกกว่าไทยเมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายด้านอื่นๆ เช่น ที่ญี่ปุ่นขายก๊วยเตี๋ยวมามละ 200 บาท ในขณะที่หนังสือดีๆ ราคาไม่ถึง 200 บาท ก็มี ส่วนในเมืองไทยก๊วยเตี๋ยวมามละ 30 บาท แต่หนังสือเล่มหนึ่งไม่ต่ำกว่า 100 บาท สิ่งเหล่านี้จึงทำให้พฤติกรรมการอ่านของคนญี่ปุ่นต่างจากคนไทย

adB

HER WAY

- โยชิมิ โสรุจิ เป็นหญิงสาวชาวญี่ปุ่นผู้พิการทางสายตามาตั้งแต่กำเนิด แต่ด้วยการปลุกฝังของครอบครัว ทำให้เธอรักการอ่านมาตั้งแต่ยังเด็ก โดยเธอสามารถเขียน-อ่านหนังสือได้ด้วยอุปกรณ์ช่วยต่างๆ เช่น อุปกรณ์จุดบันทึกเป็นอักษรเบรลล์ นิ้วตึกที่มีโปรแกรมฟังเสียงจากตัวอักษร เธอจึงใช้การฟังข้อความที่มากับตัวหนังสือแทนการมองเห็น ปัจจุบันเธอสามารถใช้ชีวิต เดินทาง สื่อสารกับผู้คนได้อย่างปกติ และสามารถติดต่ออีเมลและเฟซบุ๊กทั้งภาษาไทย ญี่ปุ่น อังกฤษ ได้อย่างคล่องแคล่ว
- เมื่อมีโอกาสเดินทางมากรุงเทพฯ และพบว่าหลายหมู่บ้านในชนบทของประเทศไทยยังมีผู้คนที่ไม่สามารถเข้าถึงหนังสืออีกจำนวนมาก โยชิมิจึงพยายามก่อตั้งองค์กรที่ชื่อว่า 'Always Reading Caravan' หรือคาราวานหนอนหนังสือเพื่อบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ให้กับผู้คนที่ขาดโอกาส สำหรับผู้ที่สนใจเป็นอาสาสมัครหรือต้องการสนับสนุนโครงการของเธอ สามารถติดต่อได้ที่ www.alwaysreadingcaravan.org หรือโทร. 08-3542-7283